

ბნელი ძალებიც—ჩარბ-ბაცვიც ვიწრო ხელებს ხელს ამის გარეშად ქუთაისში სოფლებს დიდ ძალი საქონელი შემოეყავთ გასასყიდლად. იმისთანა საუფლებ ხარებს ყიდიან, რომ ძნელათ თუ შეეცადებ ვას კუთვანა მყოფელს მფრინე. როდესაც ეკითხებიან ასეთი საქონლის პატრონს თუ რატომ ყიდის მას, ყველასავე ერთსა და იმავე პასუხს დებულან: „სულ ერთია, აწერია თუ ეს საქონელი და მინც წაგვარებენ და ჩვენით, რომ გავყიდოთ ის უფრო სასხიროაო“. ასე რომ მომავალი გაზაფხულისათვის საუფლებ ხარი იმერეთში ბევრს აღარ ეყოლება

მეტი გზა აღარ არის, შინ დარჩენილი ქალებმა, ბავშვებმა და მოხუცებულებმა მოსახლეობაზე ხელი უნდა აიღონ.

ქალბატონებო! ნუ დაუჯერებთ ხალხის მტკიცეს, ამ თავზე ხელაღებულს და მატუჯარა წამებულს და მტკიცებულს.

ფრთხილად: შეუდგენელი მოქმედება ჩვენს ერს უფსკრულში გადაადგმის და ბოლოს მოუღებს. („სამ.“)

ვასილ წერეთელი.

კოსოვოში მცხოვრებ ქართველთა მინდობილობით ა. თვალტრევის წარმადგენი დასამრტიკელებლად წესდება „კავკასიის მეფე წყალთა ქართული საზოგადოებისა“.

ა. ნ. ვოლკინის სურვილისამებრ სინოდს გარდაუწყვეტია დააწესოს ახალი თანამდებობა ობერ-პროკურორის თანამდებობის კანდიდატად ასახელებენ თვე. უკვე პირველი წყალობის ჩამოშლის (მავალია), რომელზედაც წინეთ ამბობდნენ ობერ-პროკურორად დანიშნება. (რ. ვ.)

სახემწიფო სათათბიროს წევრს ბუბლიკოვს წერილით მიუშარიათ თავმჯდომარეობის, რათა მან დეპუტატების თანდასწრებით გამოარყვიოს და მსჯავრი დასდოს იმ ფაქტს, რომ სათათბიროს პრეზიდენტის ერთ წევრს, რომელიც საზღვარ გარედ გაგზავნილ დეპუტატთან იმყოფებოდა, უსაუბრია სტოკჰოლმში გერმანულ დიპლომატთან. (უ. რ.)

ნაუზიკის მაგიერ მიწათმოქმედების მინისტრად დანიშნული გრაფი ბობრინსკი აქამდის წინააღმდეგ საქმეთა მინისტრის ამხანაგი იყო; იგი შემოგვჩვენათა დას ექუთენის და მთავარ იყო არჩეული სათათბიროში, შემდეგ კიდევ საბჭოში. (კ. ს.)

სათათბიროს მამადაინათა ფრაქციის თავმჯდომარე ტეველიოვს წერილით მიუშარიათ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარეობის „ინოვაციები“ ჯარში გაწვევის გამო; აღნიშნავს რა ამ ფაქტის სერიოზულ მნიშვნელობას, დეპუტატი წინადადება იძლევა, რათა ახლვე გამოქვეყნდეს დაწერილი წესი ჯარში გაწვევის და გაწვეულ „ინოვაციები“ ოჯახები ისევე უზრუნველი იყვენ როგორც სხვა ჯარისკაცები; „ინოვაციებიდან“ შემდგარ რაზმების უფროსად უსათუოდ უნდა დაარსდეს ახლვე ადგილობრივი „ინოვაციები“ კომიტეტი. (ყ. ყ.)

ხელახლა აღიძრა საქითხი სახელმწიფო სათათბიროს უფლებათა ვადის გაგრძელების შესახებ; ამბობენ მთავრობა ამის მომხრეთა. („ბ.“)

მთავრობის გარდაუწყვეტია ახალი ორბილიარდიან შინაური სესხის აღება. („ბ.“)

საეროში და საქალაქო ვაჭვრითა მთავარ გამგებობის დადგენილებით გაუქმდა მათთან არსებული „შრომის ბიურო“ გამოხვეწილთათვის.

წერილი სამხრეთიდან

როგორც ვიცით, დიდი ხანი სასაფრსოვს ესტუმრა უსაზინელის სენი—სიმშლი, მაგრამ დღემდის როგორც იყო, მთავრობის დახმარების მოლოდინში ერთი მეროც უზიარებდნენ, თუ ვისმე ორიოდ ფუთი სიმინდი გააჩნდა: აი მოვივა სიმინდი და მაგიერს მოვცემო, მაგრამ არ იქნა საშედეგო, ხან ვაგონები არ არის, ხან გინი დაიღუპაო და ხან კიდევ სხვა... ამასობაში დაჰქარა უკანასკნელმა საათმა... გასწორდა ყველა, არც ღარბისა აქვს სიმინდი და არც შეძლებულს... სიმშლია მიოცო მთელი სოფელი და წარმოადგენს იგი საშინელ სურათს: გაისმის დამშეული ბავშვის ტირილი.

სასოწარკვეტილებაში ჩავარდნილი დამშეული ხალხი აწყდება სოფლის სასამართლოებს—ერთს სამი დღეა არა უკმაშია, მეორეს—ოთხი, მესამეს ცოლ-შვილი ესოცება, მეოთხე რამოდენიმე დღეა მოხარული პანტით ატყუებს ბავშვებს, მეხუთის ერთ-ერთი ოჯახის წევრი, სიმშლით მისულტებულა, უზიარებით კიდევ.

მიდიან მაზრის სამართველოში ქალები, მშვიტი ბავშვებით.

ჩვენ აქედან აღარ წავალთ, მოგვიტოლო პურიო...

საშიშველს სურათს აწყდებით ყოველს ნაბიჯზე და იცის კი მაინც ეს უმალეღმა მთავრობამ?!

რისიკ ვინდათ დავიანება შეიძლება, მაგრამ დამშეული ხალხისადმი პურის მიწოდებისა არა.

ჩვენი კანცელარიების წყალობით მთელს სამეგრელოში ერთი ქვევა მიწა არ დაიხრებოდა, რომ ერთ მეროც არ დეგნებოდით, რადგან სათესლე სიმინდი მივიღეთ მხოლოდ ივანობისთვეში, (თბილისში) როცა ხვნა-თესვა ყველგან უკვე გათავებულა—მაშინ ერთ-მეორეს დავეხმარეთ, სათესლე ვაუზიარეთ. ვაუზიარეთ საკვეციც, მაგრამ ბოლოს ყველანი დავრჩით ცარიელ... განვიცდიით უსაზინელს წუთებში... და ჩვენი უკანასკნელი ამოძახილია მთავრობისადმი: დავუხმარეთ, გვიშველეთ დაჩქარებით!

რუსეთი

გამოქვეყნდა და ძალაში შევიდა უკვე ახალი კანონი შესახებ ხორციელებისა.

ამ კანონის ძალით: 1) აქრძალულია საქონლის დაკლა ორზამთათობით, საშეზამთათობით, ოთხზამთათობით და ხუთზამთათობით, 2) საქონლის ხორცის გაყიდვა აქრძალულია სამზამთათს, ოთხზამთათს, ხუთზამთათს და პარსკვეს, 3) ამ დღებშივე აქრძალულია ხორციელის საქმელების დამსახურება და მირთმევა ყოველგვარ სასადილოებში, სასტუმროებში და სხვა ამგვარ დაწესებულებებში, 4) საქონლის დაკლა შეიძლება ამეგრეთა მხოლოდ პარსკვეს შამათს და კვირას, ისიც ქალაქის და საეროში გამგებობის მიერ დადგენილი რეცხით. ამ კანონის დამრღვევს სამი თვიდან წელიწად ნახევარამდე დაბრუნდება.

ომში გაწვეულთა შედავათების გამგებ მთავარ კომიტეტმა გარდასწიქტა, განათავისუფლოს გაწვევისგან ერთობის მოსამსახურენი.

ფინანსთა სამინისტროს და უწ. სინოდს აზრათ აქეთ გახსნან ყოველ მრევლში შემზაველი კასსა; გამგებთ დანიშნებიან მღვდლები.

ურნალი „ნოვია ეკონომისტი“ სწერს, მოლაპქრეთა გაწვევის გამო: „მიზანშეწონილი იქნება, რომ ხალხს შეძლება მიეცეს გაისისათვის ყანების დათესვის. ამიტომ გაწვევა უნდა გადიდოს I ლეინობისთვემდე. ყოველ შემთხვევაში უნდა განთავისუფლებულ იქნას განსახლურული რეცხები ყანებისათვის საქირო მუშებისა, დასათეს დესეტრენების რეცხების მიხედვით.

ჯარში გაწვევის ყველა სტუდენტები, გარდა უკანასკნელი კურსისა.

დაგა-სოფლები

სოფ. ბანიაში. რაც სოფლის შესახებ წერილი დაწეროდა, რაც სოფლის შესახებ უყუანითა გაზეთის ფურცლებზე კაცი ვერ ასწერს, ყველა აღნიშნავდა „სოფელს“ შველა უნდა,

პროვალის ვითარება

სომეხთა ცხოვრებიდან. ვაზ. „ორი-შინ“-ში დაბეჭდილია წერილი ბანარსაკ საფრანკისა, რომელიც მოუწოდებს თანამემამულეთ აცნობონ მას ყოველგვარი ამბები სომეხთა ქვების შესახებ ოსმალეთში. ჩვენი მეგობარი ლორდი ბრანის საქიროებს ამ ცნობებს თავის ისტორიისათვის... ყველაზე უფრო ძვირფასია დამსწრეთა და მკითხველთა ნაამბობო, განსაკუთრებით იმის შესახებ თუ როგორ იქცეოდნენ თვით სომეხები, კერძოდ ქალები, ძალმომრეობის დროს.

ერთმა არღამედღან მოსულმა მანდილოსანმა მიამბო ისეთი საშინელება, რომ შემადრწუნებელი რომანის მასალად გამოდებოდა; ამ რომანს ჩვენ ინგლისში გამოქვეყნებოთ... ვინც ამბებს წერილობით მოგვეწერს სთავნადო სასყიდლსაც მიიღებს...“

მიქაილნიანიც სწერს „დენში“: „სომეხთა მოღვაწეობა და საზოგადოებებში უნდა დივიუზიონ პარტიული დავა და სომხურ ბურჟუაზიის დახმარებით უნდა იზრუნონ დარბეულ სამშობლოზე...“

მიქაილნიანიც ეტება სომეხთა კათალიკოსის ჩამოსვლას თბილისში და ამბობს: „ომის დაბოლოებისას სომეხები უნდა წარუდგნენ ვისაც ჯერ არს სომხური საქითხის გადაწყვეტის მზა-გეგმით, თორემ სომეხთი ვერ მოესწრება თავის მსხვერპლის ანაზღაურებასო.

სოფელს შველა უნდა“. ჰლოდინგნი ნინანის ცრემლებს, ჰლოდინგნი და დამაღრიან. მხოლოდ ლაპარაკი, მხოლოდ სიტყვა და საქმე კი არასადა სწანს, პრაქტიკული ნაბიჯი არავის გადაუღვავს. სოფელი ისევე უსურბადლობთ არის მიტოვებული ვით იყო ამ 15 წლის წინად. ძალიან ცოტა, იოტის ოდენა თუ გაეციებულა ამ დროის განმავლობაში. მარტო ლაპარაკი არ იქნა. საზოგადოებამ უნდა შეიგნოს, რომ აღნიშნავს თუ არა რომელიმე ნაკვალს სიტყვიერად მას პრაქტიკული განხორციელება ესაქირობა. ამ გვარად თუ გაეციებოდა რამე, ამგვარ გზით თუ უშველით სოფელს მომავალ საქართველოს დედა ბოძს, თორემ თუ ერთხელ დაძაბუნდა ეს ჩვენი იმედი მორჩენა ძნელი იქნება, დიდი ენერგის დახარჯვა მოგიწევდა. ვი თუ ვერ შევსძლოთ, ვი თუ გვიანდა იყავს. ეს მახუნი ეკონომიურ მხარედ დეპუტატმა სულთერად და მაშინ ხომ „მშვიდობით“ და უნდა ესთქვათ. გამოვიწყებდით თუ სოფელს, გამოვიშველიდით თუ სოფელს, გამოვიშველიდით თუ სოფელს, გამოვიშველიდით თუ სოფელს. რამელსაც ასეთ გავლის ფანჯკელით მოვიღოთ.

მომდის დალალულ-დაქანულ ქალებს. უსაზღვროთა თავდასუსტობანი ადგილობრივ ვაჭარ სომხობისა. საქიროა გვიროვანი ყურადღება მიეცეს ვისგანაც ვერ-არს, რომ ბოლო მოეღოს ასეთ უსაზღვრო მათ საქციელს.

შემდეგისთვის მოვეუწყლია სოფელი ოხერა, ნიგოვანი და სხვა.

შველელი.

წერილი რად. ბიგარტი

ბ-ნო რედაქტორო! ნება მიბოძეთ თქვენი ვაჭვრის საშუალებით მადლობა გამოუხატო ბ. სიმონ ლევანის ძე ხანინდავას, რომელმაც კეთილ ინება და ოცდა-ხუთი მინთის შემოსწიარა პირველი აბაშის სოფლის სამკითხველოს.

გამგებობის თავმჯდომარე ირ. თოფურთიძე.

რედაქტორ-გამომცემელი ხანდოთ უნდა წავიხელო

თუ გსურთ, ვიგარტით

სწოპის კონსუკრსი

ი. თ. გვათუნას

თბილისი, შპრის დადგარით, სახლი მელიქ აზარიანისა № 1

შუამავლობას ეს კონსოტრა

გასხვამს კონსოტრს ძალაქალთა

ისა ძალაქა გაჩაჩაქალთათვის

ყველა საქმეს კონსოტრა სწრაფლ და პირნათლად ასრულებს.

სამომსახურად ვახანთი

მისამართი პროვინციელთათვის: Тифльсь, Берийск, Воронежъ И. Т. Гватя, Справочная контора.

სახლის საჭუბო

ნიკო გ. ხოსოვილისა

იყიდება ხელახარულ ფახეხუ ხუტუხოვ ნამდვილი

კახური ღვინო

განავის ქუჩა № 4.

სახლი სთავადა-ნაზაფრო ბანკისა.

(185-წ.)

ქ. ბაქოში

ღვინით ვაჭრობა

„მელანდი“

თ. ი. წ. ხანდონიხაშვილი და ახს.

იხოვება ხუტუხოვს კახური ღვინოები

(112-წ.)

უევის საწყობი

ნიკოლოზ იოს. ზრელილისა

ანდროსი ქუჩა, № 87. საუტეთესო ღვინოებისა

ყველასათვის ხელმისაწვდომ ვახს

საკუთარი ტყიდან

საწყობს აქვს გადახვეწილი ურჩები და კიხრულობს შინ მოტანასაც

(108-წ.) ტელეფონი 5-96.

თავზის გრაფველი

მ. კავგოლოვი

ბუქინის ქუჩა, ხაჯუთ. ხაზ. № 9, ტელეფონი № 712.

ყოველ დღე მოგვდის საკუთარ და სავაჭრო სახლ. „მ. კავგოლოვის-ნიკოლოზ“-ში მოქმედებით და ახალი კვირითის ზეზაქალა, მკორე მარილიანი, შავი „მე-შოახი“ ხიხილიად, აგრეთვე ახალ-სალი მტკიცის ზუთხი, თართი, ფარვა და ლაქო, გავტეს აგრეთვე მიღებული ყოველგვარი კონსერვები და სარდინიკენ-რუსეთის და საზღვარ-გარეთის ფორმების ხანგრძლივ ინახება.

ქართველ ქალებს

ყოველი ქართველი კაცი თანაგრძობით უნდა შეეგებოს „სამშობლო“-ში დაბეჭდილს თქვენდამი მოწოდებას (იხ. „სამშობლო“-ს 408 ნომერი).

დიდი მართალია, რომ შეუდგენელ ქალთა პაწია ბრბოს შეუძლია სახელი გაუტყოს არა მარტო ქართველ ქალს, არამედ, საზოგადოდ, ქართველს.

ქართველი ქალი დამარბევილისა და „პაგრომშიკის“ როლში—წარმოუდგენელია, გასაცარია და საკვირველი, რადგან ეს როლი ქართველი ქალის ბუნებას სრულიად არ შეესაბამება და არ შეეფერება.

მართალი მოვახსენოთ, ჩვენში ამგვარი დარბევა-პაგრომები შეუძლებლად მიგვჩნდა და მოულოდნელად დავგატყდა თავს.

ათას სხვა ქირს გამოვლილთ ეს-ლა გვაქვდა, რომ ჩვენი ქონებრივი დოგლათი ჩვენი ხელითვე გავანადგუროთ და ჩვენსავე ვაჭრობას ბოლო მიუტლოთ.

თუ ვაჭართა შეწინებით საქონლის გაიფხებას ფიქრობენ, ცდებიან. პირიქით, კიდევაც რომ შეაშინონ ვაჭრები, ამით ვაჭრობა შეფერხდება და საქონელი კიდევ უფრო გაძვირდება.

მოვიყვან ისტორიიდან მავალითს. საფრანგეთის დიდი რევოლუციის დროს ქალდის ფულის ფასი სამონადე და დეცა და საქონლის ფასი გაათაკრდა. და არა თუ ბრბომ, არამედ თვით რევოლუციურმა მთავრობამაც კი მიზართა შეწინების მეთოდს. ვაჭრებს ამწვედვენ, სიკვდილით სჯიდენ, სავალდებულო ნიხბს უწესებდენ და სხ. მაგრამ ვერაფერს გახდენ: საქონლის ფასი თანდათან მატულობდა, გიდრე ცხოვრება ჩვეულებრივ კალაპოტში არ ჩადგა.

საქონლის გაძვირებას ბევრი სხვა და სხვა მიზეზები აქვს და პირველ მიზეზად საერთაშორისო ომი უნდა ჩაითვალოს. მეტი კიდევ: სიძვირე მარტო ჩვენში კი არ არის, არამედ მთელ რუსეთშია და არც ერთს მკრძო ვაჭარს არ შეუძლია საერთო დამგომარებას ანგარიში არ გასწიოს. მაშინდადვე პირიად არცერთს ვაჭარს ბრალი არ ედება და, როგორც სიძვირის, აგრეთვე ყოველივე სხვა ქირისა და უსულმართობის სათავე ქაზოვადო მოუწესრიგებლობაში უნდა გვიოთ.

მაშნ თუ საშველი არ არისო? იკითხავს მითხველი. ჩვენი ფიქრით, როგორც სანართლონად ამბობს ხენენეული მოწოდების ავტორი, ერთადერთი გზა—ის ნაციდი საშუალებაა, რომელმაც უკვე კეთილი ნაყოფი გამოიღო.

ყოველი უწინარეს საქალაქო თვითმართველობათ უნდა გახსნან პურის, სიმინდის, შაქრის, ნავთის, სანათისა და სხვა აუცილებელი საქონლის საწყობები, გამართონ ფურნეები და სხ. და, მეორე, თვით საზოგადოებამ უნდა დააარსოს სავაჭრო ამხანაგობანი, რომელთაც საქალაქო თვითმართველობებთან ან პირდაპირ ქარხნებთან უნდა დაიჭირონ საქმე და შეერთებული ძალით უნდა იმოქმედონ. ერთადერთი სწორი და უტყუარი გზა და საშუალება ეს არის.

და როდესაც ამხანაგობანი და საქალაქო თვითმართველობანი ამ საქმეს მოაწესრიგებენ, მაშინ ვაჭრებიც ძალაუნებურად დაემორჩილებიან საზოგადო წესს.

დასასრულ, საგვებით ვიზიარებ „ქართველის“ აზრს, რომ საქიროა, ქართველმა ქალებმა თავის უფირს წევრებს უზარე შეაქციონ და ხიხლი გამოუტყალონ.